

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Naša soseda Madžarska.

Tudi Madžarska preživlja težko gospodarstvo krizo. Dušljivo politično ozračje se je zgotostilo po vsej zemlji in brezupnost, prevara in bridkost je napolnila duše madžarskega ljudstva. V mestah in na deželi vlada mir, sumljiv mir, vsiljen z izjemnim stanjem, ki je potlačilo vse izraze ogorčenosti nad vladnim režimom, da bi svet ne spoznal pravega mišljenja madžarskega naroda. Pod tem dozdevnim mirom pa vre kot v kotlu in je pripisati samo obsejnim stanju, da nezadovoljstvo naroda še ni prišlo do izbruha.

Vsesplošno nezadovoljstvo je prišlo do izbruha 4. nov. ob otvoritvi parlamenta. Samo v parlamentu more govoriti narodni poslanec odkrito. Opozicija je zahtevala, da se stavi grofa Bethlena, ki je Madžarsko 10 let tako vladal, da stoji pred bankrotom, pred sodišče. Bethlen je vladal brez parlamenta s tridesetčlanskim odborom, katerega naloga je bila, da je sklepal o prehodnih odredbah, kakor o zvišanju in novih davkih, o znižanju mezd, najemanju novih posojil in omejevanju gospodarske svobode. To je moralo privedi do padca grofa Bethlena, ki se je umaknil šele potem, ko ni videl več izhoda.

Madžarska državna banka je prazna, ljudstvo je izčrpano in kaj je preostalo drugega, kakor da išče država novo zunanje posojilo. Pri tem je bil Bethlen še tako predrzen, da je zaprosil Društvo narodov, naj izvedeniški odbor preišče državne finance in ugotovi, da so zdrave. S tem bi bila ustvarjena podlaga za novo posojilo. Poročilo izvedencev Društva narodov pa je za Madžarsko naravnost porazno. Gospodarski krogi smatrajo dan, ko je bilo poročilo objavljeno, za črni dan v zgodovini Madžarske. V poročilu se v lepih besedah čita, da je Bethlenova vlada podpirala iredentistična društva z državnim denarjem, časopisno propagando, tajna udruženja z vojaškim obilježjem, žandarmerijo in policijo v posebni meri, da je uporabljala država inozemska posojila v neproduktivne svrhe, da se je proračun zelo povišal in da so dolgovi še enkrat tako visoki nego pred petimi leti.

Dalje ugotavlja poročilo, da je Madžarska v teku zadnjih petih let vse inozemske terjatve plačevala z novimi posojili. To je gotovo slabo priznanje. Vlada je razsipala denar, kakor da bi bila Madžarska kaka velika država. Skupni dolgovi Madžarske znašajo 4094 milijonov pengov. Samo za obresti mora Madžarska plačevati letno 300 milijonov pengov. Zlata zaloga Državne banke se je od 13. decembra 1930 do 30. septembra 1931 skrčila od 230 na 112 milijonov.

Izvedenci v svojem poročilu ne govorijo o kakem novem posojilu, pač pa svetujejo vladi, da naj zniža proračun za 100 na 800 milijonov pengov, da naj na vsak način spravi v ravnotežje trgovinsko bilanco in naj morda izroči izkoriščanje rudnikov in druga državna podjetja zasebnikom. Tuje valute naj porabi za plačevanje obresti in odplačevanje dolgov.

Vlada pa pravi, da obresti in kratkoročnih dolgov ne more vrniti in da je potreben odlog plačil. Državni proračun se na noben način ne more znižati na 800 milijonov. Tuje valute pa rabi za nabavo sirovin, ki jih potrebuje madžarska industrija. Sicer pa so vsega krive mirovne pogodbe in svetovna gospodarska kriza in se Madžarska ne bo prej opomogla, dokler se te ne revidirajo. Ta izgovor je jalov. Dalje se vlada sklicuje na visoko število upokojencev, ki jih je morala sprejeti po svetovni vojni.

Kakor Avstrija, mora sedaj tudi Madžarska trpeti za svoje grehe pred vojno. Vsa najboljša in najvišja mesta v Avstro-Ogrski so imeli zasedene nemški ali madžarski uradniki in je popolnoma pravično, da so šli nazaj odkoder so prišli, ker v nasledstvenih državah so nepotrebni. Je kaj umljivo, da so nacionalne države vse tuje uradnike zapodile in postavile na njih mesta svoje ljudi.

Karoly, ki je v parlamentu proti pričako-

vanju zagovarjal Bethlenovo politiko, bo imel izredno težko stališče. Ljudem so se odprle oči in bo mogoče vzdržati mir le z izjemnim stanjem. Zdi se, da se na Madžarskem svetli in da je tvorilo to zasedanje parlamenta začetek likvidacije preteklosti. Gotovo pa je tudi, da se bo kriza na Madžarskem še poostrila in smo lahko radovedni, kakšen izhod bo izbrala Karolyjeva vlada, da reši državo iz tega položaja.

Skrb za šiling.

Ureditev državnega proračuna. - Državna uprava in nezadovoljnost kmetov.

Vedno več jih je, ki vprašujejo, kaj bo s šilingom. Ali je varen ali bo padel? Prvi te vpraša s skrbmi polnim obrazom, na drugem zopet vidiš, da upa na čase, kakršni so bili po vojni. Kdor si je tekom zadnjih sedem let nekaj prištedil, se sedaj boji za svoje prihranke; oni pa, ki so v dolgovih, upajo, da bodo zopet lahko vse poplačali z ničvrednim papirjem.

Nevarnost preti predvsem od strani države. V našem narodnem gospodarstvu se kaže vsesplošen propad. Državno gospodarstvo pa je seveda v najtesnejši zvezi s celim narodnim gospodarstvom. Saj država vendar krije svoje izdatke z davki in drugimi javnimi dajatvami. Ker pa se vsem slabo godi, stalno nazadujejo dohodki države. Vedno manj davkov prihaja v državne blagajne. Naša zunanja trgovina počiva, vsled česar se krčijo carinski dohodki. Na drugi strani pa se državni izdatki nikakor niso zmanjšali. Država tedaj več izdaja, nego bi ji dovoljevali njeni dohodki. Tako bi se nekoga lepega dne lahko zgodilo, da bi bile državne blagajne prazne. Država ne bi mogla izplačati svojim uradnikom plače. Tudi za druge državne izdatke ne bi bilo denarja. V takšnem položaju obstoja nevarnost, da država pusti tiskati vedno nove bankovce in ti so vedno manj vredni.

Takšen razvoj je treba preprečiti. Zato se mora nujno spraviti državni proračun v red. In s tem vprašanjem si menda avstrijski politiki sedaj belijo glave.

Državni proračun je v redu, ako dohodki krijejo vse izdatke. Če so izdatki previsoki, je inogoče dvojno: da se zvišajo dohodki, ali pa se izdatki znižajo. Kakor je danes položaj, na zvišanje davkov seveda ni misliti. Vendar so na Dunaju sklenili dva nova davka: krizni davek in davek na samce. Mnogo dohodkov seveda oba davka ne bosta prinesla. Glavne važnosti je torej vprašanje, kako naj se znižajo izdatki. V ta namen so državnim uradnikom in nastavljenecem znižali plače, in sicer stopnjema za 6 do 10 odstotkov. Prerešeta se še nadaljno vprašanje, kako naj se sploh naša uprava na novo uredi, da bi se zmanjšal upravni aparat in bi se s tem dosegli znatnejši prihranki.

Splošno prevladuje optimistično mnenje, da se bo težka naloga posrečila, da bodo v prihodnjem letu vsi državni izdatki kriti. Ker ni upati na nova inozemska posojila, bo pač treba povsod štediti. Še bolj lahkomišelnosti pa so kar brez strahu in pravijo, da nam bo v resnem trenutku že prišla pravočasno pomoč od zunaj. Saj so bogate velesile zainteresirane na tem, da se v srednji Evropi ohrani red in mir.

Od strani države torej šiling ne bi bil ogrožen. Tudi vse prilične politične stranke zastopajo mnenje, da naj se vrednost denarja na vsak način obvaruje. Posledice padca bi bile mnogo hujše nego v povojni dobi, zakaj danes smo v veliko večji meri zadolženi v inozemstvu in sicer država kakor tudi zasebna podjetja. Te

dolgove pa bi bilo treba na vsak način plačati z zlatom, oziroma polnovrednim tujim denarjem. Padec denarja bi nadalje povzročil, da bi bili uničeni vsi dosedanja prihranki ljudstva; bojijo se ga tudi nastavljenec in delavci, ki so zaposleni. Če denar pada, je plača, ki jo dobi uradnik v začetku meseca, čez teden polovico manj vredna; uradnik je torej v vedni stiski. Iz teh sličnih razlogov je večina za to, da se ohrani vrednost denarja.

Oglašajo pa se tudi glasovi, ki so odkrito nasprotnega mnenja. Zahtevajo, naj pride več denarja v promet, kar bi seveda znižalo njega vrednost. Posebno iz kmečkih krogov se oglašajo slične zahteve. In zdi se nam, da to niso samo posledice demagoštva. Te zahteve imajo svoj vzrok, ki ga bo treba premisliti in upoštevati. Gotovo bi bilo krivično, da bi se z inflacijo okoristili vsi oni, ki so se lahkomišelnostjo zadovoljili, in to na stroške onih, ki so si kaj malega prihranili. Toda oglejmo si zadevo še od druge strani.

Uradnikom so znižali plače, toda ne znatno. Nižjim za 6, višjim za 10 odstotkov. Kaj pa je s kmetom? Pred letom je morebiti stoeč les v ravnini še lahko prodal za 24 S kubični meter, letos pa dobi kvečjemu še 12 S. In tukaj so varčevali celi rodovi, preden je ta les dorasel, sedaj pa je kmet izgubil kar polovico tega premoženja. Teleta so imela druga leta ob tem času ceno 1,60 do 1,80 S, sedaj pa komaj 1 S. Isto je pri goveji živini in pri vseh kmetijskih pridelkih. Cene so padle za 40 do 50 odstotkov. S tem se uničuje kmetijsko premoženje. Zakaj? Ker ima kmet za polovico manjše dohodke, izdatki pa so ostali isti. Glavno vlogo igrajo pri kmetu davki in ti so ostali docela v prejšnji višini. Kaj se pravi to? Da kmeta državni aparat kar naenkrat polovico več stane nego prej. Poglejmo pa pri višjem uradništvu. Ako so dvornemu svetniku znižali plačo od 1000 S na 900 S, se s tem položaj čisto nič ni poslabšal, ker z 900 S še vedno lahko sijajno izhaja. Kmet pa se obupno bori za obstoj, grozijo mu vsak čas eksekucije. V resnici pa dvorni svetnik sploh ničesar

Pri revmatičnih boleznih, bolečinah v členkih in sklepih, kakor pri glavobolu učinkujejo Togal-tablete hitro in zanesljivo. Popolnoma neškodljivo. En sam poizkus prepriča! — V vseh lekarnah. — Cena S 2,40. 5/6

ni izgubil, niti onih 100 S ne, ki so mu jih odtegnili, ker za več kot 10 odstotkov so tudi cene padle, posebno pri živilih. Uradnik torej s svojo zmanjšano plačo isto kupi ko prej, medtem ko je kmet izgubil polovico premoženja, zato mu pa njegovo breme niso zmanjšali niti za spoznanje. Kaj čuda torej, če so kmetje nezadovoljni. Ta primer — in našli bi jih še več — nam jasno kaže, da ne uničuje samo inflacija ljudsko premoženje, ampak tudi pomanjkanje denarja rodi iste posledice. Razlika je samo v onih, ki so prizadeti. Če je denarja preveč, da njega vred-

nost pada, izgubljajo oni, ki imajo svoje premoženje naloženo v denarju, ki služijo denar; ako pa ga je premalo, izgubljajo oni, katerih premoženje je naloženo v različnem blagu, če so primorani to blago prodajati za denar in plačevati svoje obveznosti v denarju. **Če so torej kmetški pridelki v denarju naenkrat za skoro polovico manj vredni, bi se morala zmanjšati tudi denarna plačila kmeta za polovico.**

Ti vidiki naj bi se upoštevali tudi pri ureditvi državnega proračuna. Če bo kriza vladala dalje, bo treba resno misliti **na jako znatno znižanje davkov. Državni aparat mora postati cenejši.** Bavijo se sicer z reformo uprave, toda kako! Rajše odpustijo 10 nižjih uradnikov, kot pa enega višjega. Število visokih uradnikov po ministrstvih je postalo mnogo višje nego je bilo v stari Avstriji. **Tu bo treba začeti!** Pretirano varčevanje na nižjih mestih prinese škodljive posledice za ljudstvo. Na Dunaju imamo na obilico dvornih svetnikov, ki bi jih brez najmanjše posledice lahko pogrešali. To uvidevajo vsi. Toda ti visoki gospodje imajo moč v rokah in nihče se ne upa začeti pri teh gospodih. Toda če na vodilnih mestih ne bo uvidevanja, se bo uresničila beseda, ki jo imajo danes že mnogi na jeziku — **prišla bo železna metla in temeljito pometla z onimi, ki niso hoteli slišati udarcev dvanaest ure.**

Vsenemci in krščanski socialci. Krščansko-socialni listi že dolgo trdijo, da je kriv dr. Schöber, da Avstrija ne dobi posojila, ker je dal pobudo za carinsko zvezo in je pristaš združitve z Nemčijo. Sedaj so poslali vsenemci krščanskim socialcem spomenico ultimativnega značaja, v kateri zahtevajo, naj krščansko-socialno časopisje takoj preneha s svojimi vsakdanjimi napadi na dr. Schöbera in na druge zastopnike vsenemške stranke in gospodarskega bloka. Nadalje naj krščanski socialci prenehajo z legitimistično zunanjo politiko, ker gre tej politiki za federacijo z Madžarsko, drugače izstopita ministra Schöber in Schürff iz vlade. Odgovor hočejo imeti vsenemci do 5. decembra, kateri dan se sestane kongres vsenemške stranke. Dunajski listi pišejo, da je dogovor med krščanskimi socialci in madžarskimi legitimisti že sklenjen. Da bi se kršč.-soc. pri teh razmerah javno izrekli za priključitev, je malo verjetno, ker bi tako protifrancosko stališče državi le škodovalo. Ni izključeno, da pride v kratkem do vladne krize. Krščanski socialci se lahko vesele, če se otresejo stranke, ki ima samo mandatarje, a nič volilcev.

Gospodarsko zблиžanje med Francijo in Nemčijo. Obe vladi sta sklicali skupen nemško-francoski gospodarski odbor, ki je razpravljal pretekli teden o medsebojni konkurenciji. Laval je naglašal, da bodo uspehi velike važnosti za proračune obeh držav, če preneha nepotrebna konkurenca v transportnem prometu na suhem, na morju in v zraku. Glede reparacijskega vprašanja ostane Francija vsekakor v okvirju Youngovega načrta. Francoska vlada nikakor ne misli na to, da bi dala Nemčiji kakršnakoli posojila. Sicer pa so za to potrebne vsote tako velike, da jih Francija nikakor ne bi mogla dati. Ob zaključku je komisija ugotovila, da se kaže že pri sedaj proučenih predmetih upanje za uspešen razvoj nemško-francoskega gospodarskega sodelovanja. Komisija je soglasno priznala, da naj se to delo nadaljuje s stremljenjem, da bi imeli zastopniki pri vsaki priliki pred očmi celotno rešitev vprašanj, kakršna bi bila za reorganizacijo evropskega in svetovnega gospodarstva najbolj koristna. Izvoljene so bile 4 podkomisije: za ustanovitev in razvoj francosko-nemških kartelov, za prometna vprašanja, za interesno skupnost v gospodarstvih obeh držav in za sodelovanje obeh držav v inozemstvu.

Nemci in Poljaki. Predsednik Hindenburg je izdal odlok, s katerim ustanavlja posebni urad za takozvano „Osthilfe“. Na čelo tega urada je imenovan za ministra mesto doseданjega poverjenika Treviranusa Schlangenschöning, izrazit nacionalist, ki je doslej deloval v pruskem Primorju. V zvezi s tem piše berlinski tisk, da nemška vlada pristopa s tem k oživotvorenju velikega naselitvenega načrta na celem obmejnem ozemlju in h končni ureditvi vprašanja, ki tekom zadnjih dveh let ni dalo zadovoljivega rezultata. Akcija naselitve prehaja s tem odlokom iz doseданje kompetence pruske vlade v izključen delokrog

nemške osrednje vlade. Načrt germanizacije obmejnega ozemlja gre za tem, da se bo odredilo 500 milijonov frankov v to svrhu, da se bodo poplačali hipotekarni dolgovi nemških kmetovalcev na vzhodu nemške republike. Drugi del načrta bi bil ta, da bi se odkupila nova zemljišča za naselitev, na katerih bi se naselile mase brezposelnih. Poljski tisk povdarja, da prehaja protipoljska akcija Nemčije s tem v nov položaj. — Kakor tukaj, tako tam. In Nemci se pritožujejo nad Poljaki, da iztrebljajo nemški živelj, ko dajejo sami najboljši vzgled.

Volitve v hessenski deželni zbor so se vršile 15. t. m. in prinesle hitlerjancem veliko zmago, ki so se iz majhne stranke pretvorili v najmočnejšo stranko. Doslej so imeli samo en mandat, pri zadnjih volitvah pa so dobili 27 mandatov. Največjo izgubo beležijo socialni demokratje, ki so od prejšnjih 24 mandatov padli na 15 mandatov. Centrum je nazadoval od 13 na 10 mandatov, dočim so komunisti pridobili 6 mandatov, tako da imajo sedaj v zbornici 10 poslancev. Tudi skoro vse druge manjše stranke so nazadovale. Vsled velikih zmag narodnih socialistov in vsled vedno večjega nasilja, ki ga izvajajo pristaši te stranke nad drugimi strankami, se poraja enotna fronta proti njim. Odločnejši napram narodnim socialistom je postal centrum in med socialisti in komunisti obstoji že tajen sporazum.

Indijska konferenca. Konferenca pri okrogli mizi, ki naj bi končnoveljavno uredila takozvano indijsko vprašanje, bi imela biti v kratkem zaključena in se raziti. Glavna naloga njena je bila, da določi novo ustavo za Indijo. Na eni strani se Indijci, ki tvorijo večino indijskega prebivalstva, niso mogli sporazumeti z muslimani, na drugi strani pa tudi med zastopniki večine indijskega prebivalstva in angleškimi delegati ni prišlo do sporazuma. Indijci niso hoteli priznati enakopravnosti manjšinskih zastopnikov ter so vstrajali na stališču, da naj bodoči režim v Indiji sam reši manjšinsko vprašanje, dočim so se angleški delegati takemu naziranju protivili in zahtevali, da se to vprašanje reši že na konferenci pri sestavi načrta bodoče ustave. Nato je več članov indijske konference prosilo Macdonalda, naj on razsodi v manjšinskem vprašanju. Ghandi temu ni nasprotoval, vendar se postavil na stališče, naj rešijo svoja sporna vprašanja manjšine s sporazumom med svojimi zastopniki in drugimi člani indijske konference. Za tem je razpravljaj Ghandi z bivšim indijskim podkraljem in državnim tajnikom za Indijo. Na podlagi teh pogajanj se je angleška vlada priključila stališču Ghandija, da vprašanja narodnih manjšin ni treba rešiti po ustavi. Tako se bo konferenca nadaljevala in bržkone beležila uspeh.

DOMAČE NOVICE

Velika nesreča v Hodišah.

V soboto 21. t. m. zvečer, malo po 7. uri, se je zgodila tu silna nesreča. Dva šoferja sta privezala k velikemu osebemu avtu, ki redno vozi iz Celovca v Hodiše, v Hodišah majhen poškodovan avto slikarja Gütthlerja v Celovcu, da ga spravita v Celovec, a na drugem avtu nista prižgala luči, tako da v temi nihče ni mogel videti, da je za velikim avtom na vrvi privezan še drugi avto. Že nad vasjo Dvorec je neki posestnik iz Rjavca, ki se je izognil prvemu avtu, a ni vedel za drugega, komaj ušel nesreči. V Dvorcu pa pridejo nasproti trije z garami in Ludvik Zwander, p. d. Kajžnik. Trije z garami se izognejo desno na njivo, Zwander pa levo. V trenutku, ko pelje veliki avto mimo, zažene vzadaj mali avto v stran, zadene Zwandra tako močno, da ga vrže v breg, kjer nezavesten obleži. Malemu avtu se zlomi levo sprednje kolo, ga prevrže s tako silo, da šofer v njem zleti na njivo, kjer tudi nezavesten obleži. Oba ponesrečenca so takoj prepeljali v Celovec v bolnišnico, kjer je Zwander v nedeljo dopoldne umrl, ne da bi prišel k zavesti. Ko to pišemo, še tudi šofer leži v nezavesti.

S smrtjo mladega Zwandra (38 let star) je zadel zavedne Slovence v Hodišah bridek udarec. Ludvik Zwander je bil duša vsega delovanja. Bil je predsednik izobraževalnega društva „Zvezda“, pod njegovim vodstvom je društvo narastlo nad 260 članov, z njegovo pomočjo smo zidali prostorni društveni dom, s svojo mnogostransko izobrazbo je prinašal

življenje v društvo, bil globoko veren in značajan, da je najbrž naše društvo prvo, ki je dobilo svoj društveni praznik in se ta vsako leto slovesno s cerkveno in izvincerkveno slavnostjo obhaja. S tem je društvo postavil na odločno katoliško podlago, na edino in najboljšo za vsako slovensko društvo na Koroškem. Le težko bo društvo nadomestilo grenko izgubo. Vzglede njegove požrtvovalnosti in značajnosti bo nam moral pomagati celiti rano.

Ludvik Zwander je bil tudi duša slovenskih občinskih odbornikov, ki je dosegel, da je naša stranka vedno enotno nastopala v vseh položajih in si tako pridobila ugled stvarne in skrbne stranke, ki ima korist občine vedno pred svojimi očmi. Tudi tu ne vemo, kako ga bomo nadomestili.

Pri domači posojilnici je ravno letos postal podnačelnik in vsi smo v njem videli bodočega načelnika, ker je bil v vseh podrobnostih poslovanja izvežban, kar si je pridobil z učenjem doma in na tečajih.

S svojo izobrazbo je bil svetovalec vsej okolici, ne samo svojim, ampak tudi mnogim drugim, ki niso bili njegovega mišljenja. Najbolj ga bo v tem pogrešala njegova družina. Svojemu bratu je pripomagal do kmetije, ko je kupil Rajhovo pogorišče v Plešarki, tam vodil zidavo hiše in skednja; svoji sestri vdovi, ki ji je to jesen pogorelo vse, je vodil vso pozidavo, tako da sta hiša in hlev že pod streho. Tudi v soboto nesreče je prihajal ravno od svoje sestre. Bog mu bodi obilen plačnik za vse! Njegovi ženi in vsej Cvandrovi družini pa naše najiskrenejše sožalje!

S svojo zavednostjo, značajnostjo in požrtvovalnostjo si je postavil v naših srcih spomenik, ki nas bo trajno vzpodbujal, da ga ponesemamo in v njegovem duhu skušamo nadaljevati delo, ki ga je v tako obilni meri vršil med nami. Na njem vidimo, kako lepe sadove prinaša zvestoba do vere naših očetov in do jezika naših mater, zato vztrajajmo v tej zvestobi! Spomin na Ludovika Zwandra naj nas podpira v tem!

V spomin na č. g. Vastela. Dne 22. nov. je minulo 20 let, odkar je bil v Št. Vidu ob Glini pokopan nepozabni č. g. Franc Vastel, doma iz Lovank pri Dobri vasi, nazadnje kaplan v Prevaljah, kjer si je pri sprevidenju bolnika nakopal smrtno bolezen. — Spominjamo se ga, ker smo v njem spoštovali enega svojih najboljših in pričakovali v njem moža, ki naj bi bil s svojo visoko izobrazbo in globoko ljubeznijo do slovenskega naroda na Koroškem voditelj svojega ljudstva. Kot dijak in bogoslovec je bil vedno najboljši učenec, najbolj pa je razkril svoje zmožnosti kot predsednik slovenske akademije v Celovcu, ki je pod njegovim vodstvom nadaljevala vzgledno delo č. g. Rožmana, sedanjega prevz. g. knezoškofa v Ljubljani in tako pripravljala vse člane na delo med svojim ljudstvom. Koliko vzpodbude so člani dobili v akademiji pod tako spretnim vodstvom, to se čuti še sedaj po dvajsetih letih povsod, kjer člani delujejo. Vse je ožarjevalo in vzpodbujala globoka zavest, da je rešitev našemu narodu le ozka zveza z vero in domačo hišo. Tako je ostalo do danes. Zato vzpodbujajmo se na spominih svojih najboljših, da vztrajamo v delu za svoj narod po njihovih navodilih. Le ozka zveza z vero in domačo hišo nam bo dajala moč, da se borimo za svojo mladino dotlej, da ji priborimo vzgojo, ki jo začnejo starši v domači hiši, a jo potem šola ubija, namesto da bi jo nadaljevala: vzgojo na verski in narodni podlagi. Duh č. g. Vastla naj živi med nami!

Izpred sodišča. Pri invalidnem uradu v Celovcu je bil nameščen višji računski revident Adolf Zankl. Študiral je gimnazijo in tri tečaje eksportne akademije. Ima ženo in otroka. Plače je imel prej 410 S, stranskega zaslužka 110 S in še invalidno rento, da je prišel skoro na 700 S na mesec. Sedaj dobiva še 380 S na mesec, od katere vsote se odtegne 180 S za kritje poverjenega denarja. Imel je opraviti z nakazili denarja invalidom in je pri tem nakazoval denar tudi drugim osebam za svojo osebo. K dotičnim osebam je šel potem po denar in ga porabil zase. Državo je s temi manipulacijami oškodoval za 5988 S; nekaj je že odplačanega, ostala pa je še vsota 5228 S. Denar je potrošil za razna potovanja na Dunaj itd. Na goljufijo se je prišlo slučajno. Zankl se je pred sodnijo zagovarjal s tem, da se je pomeverb zavedel šele v norišnici, kamor so ga poslali v opazo-

vanje. Zdravniki so ugotovili, da je sicer dedno obremenjen, ni pa duševno bolan ter za svoja dejanja odgovoren. V preiskavi v raznih norišnicah je bil celo leto. Med vojno je bil častnik in desetkrat operiran. To ga je živčno uničilo. Kljub temu je bil obsojen na 8 mesecev ječe in v povračilo državi napravljene škode v znesku 5228 S.

Duhovniške vesti. Investiran je bil na faro Št. Peter na Vašinjah č. Josip Wutte, dosedaj provizor v Slovenjem Plajberku. Provizorjem so bili imenovani: č. Josef Jakolič za Št. Tomaž pri Celovcu, Luka Oizinger za Kazaze in Josip Boštjančič za Slovenji Plajberk s soskrbo župnije Ljubelj. Razpisane so naslednje župnije: Suha do 26. novembra, Mohličje do 3. decembra, Golšovo do 10. decembra in Kazaze do 24. decembra.

Korupcija pri celovski cestni železnici. Občinski svet je sprejel 8. marca 1929 v začasno službovanje pri cestni železnici inž. Nagele. Mesečne plače je imel 900 S in prosto stanovanje. Po zložitvi elektrarne s cestno železnico je dobil inž. Nagele migljaj, da mu bo ta služba bržkone odpovedana. Dne 13. oktobra se mu je služba odpovedala in 10. novembra je bil iz službe odpuščen, ker je dobila občina njegovo korespondenco v roke, iz katere so razvidne gotove nepravilnosti. Že dolgo se je govorilo o njegovem sumljivem zasebnem življenju, vendar mu kaj nepoštenega ni bilo mogoče dokazati. V januarju letos je naročil brez sklepa upravnega sveta tri vagone dobovega lesa v vrednosti 10.000 S, ki pa ga je cestna železnica kljub temu prevzela v uporabo. Dalje se je na svojo pest pogajal z neko firmo za nakup avtomatične telefonske naprave. Inž. Nagele si je naenkrat vzel dopust in se ni več vrnil. Baje se nahaja že v Turčiji. Občina celovška utрпи škodo 8000 do 10.000 S, če bo morala prevzeti naročeno telefonsko napravo. Kar se tiče drugih dolgov pri občini, se bodo krili z odpravnino in plačo. Menda je zapustil tudi visoke zasebne dolgove.

Togal-tablete so hitro in najuspešnejše sredstvo pri revmatičnih, protinskih in živčnih bolečinah in glavobolu. Velika priljubljenost Togala sloni na mnogih izbornih uspehih, ki so jih dosegli z njim številni zdravniki in klinike. Togal raztopi skalnično kislino in deluje vsled tega direktno na koren bolezni. Pomirjujoč učinek Togala tudi dobro deluje proti nespečnosti.

Št. Tomaž pri Celovcu. (Cerkveno.) Po dveletnem upravljanju naše fare je nas zapustil č. prov. Rampič. Kako težko se godi v takem slučaju vernikom v slovenski fari, je pokazal naš slučaj, ko smo bili skoro že leto dni brez vsake pridige. In če je prišel advent ali velika noč ali kak drug čas za sprejemanje zakramentov, se je vedno moral poklicati slovenskega jezika zmožen duhovnik. Dolga leta prej smo bili deležni farani pridige vsako nedeljo in praznik. Zato smo se sedaj vpraševali, kako dolgo bomo še brez duhovnika, ki bi bil zmožen našega maternega jezika. Kar ljudje pomnijo, je bilo v cerkvi slovensko petje. Tudi to je hotel izpodrinuti in sam vežbal ženski nemški pevski zbor. Otroke v šoli je učil seveda samo nemški molit. Vse to in še marsikaj drugega je napravilo na vernike slab vtis. Ni se zato čuditi, če prehaja ljudstvo v protiverski tabor.

Vovbre. (Zavijanje resnice.) Dopis v našem listu z dne 28. oktobra je v živo zadel. Dopisnik „Bauernzeitung“ od 6. t. m. slabo zagovarja dejanja g. župana. Mi vendar nimamo prostora, da bi na tem mestu obravnavali občinske zadeve, vendar zaltevamo sejo občinskega odbora, da se tam pogovorimo. Smešno pa je to, da dopisnik hvali županova plebiscitna junaštva. Mogoče bi ne bilo napačno, če bi si gospodje zgradili muzej in v njem shranili slamnate možičke junaštva iz glasovalne dobe, da bi bili svetu na ogled. Prihranili bi si s tem mnogo časa za hvalisanje, ki je znotraj votlo, zunaj ga pa ni.

Bistrica v Rožu. (Kaj smemo pričakovati?) Neki šolar je govoril z nekim možem sledeče: Jaz sem član društva „Kinderfreunde“. Kadar zmagajo boljše vilki, bom vzel koso in odrezal nekomu glavo. Mož: Mi vas bomo nagnali z mokro cumjo. Fant: Vaša hiša bo naredila — ušč; s tem je hotel reči, da bodo njegovo hišo zažgali. Govoril je še več zlasti proti šesti božji zapovedi. Iz tega se je dalo sklepati, da je že dokaj pokvarjen. Zgoraj navedena izjava fanta

jasno priča, kaj moremo pričakovati od novodobne mladine in kaj morejo pričakovati od te mladine vzgojitelji, ki jo sami vzgajajo v svobodomiselnem duhu.

Tuce pri Radišah. Poleti enkrat smo poročali o kresovanju našega nemškega pevskega zbora in o razgrajanju, ki je sledilo nato ob polnoči pred hišo in pod oknami zavednega slovenskega kmeta. Objavili smo tedaj nekatere podrobnosti, a smo bili še sami nekoliko radovedni na izid, ki ga bo prinesla orožniška in sodnijska preiskava. Danes smo v položaju, da tudi o izidu vseh preiskav nekoliko poročamo. Sodnija je dognala: razgrajati in kričati, ki so vpili in peli pod oknami Boštjanove hiše izzivalne pesmi, pretepači, ki so ranili posestnika Jerneja do krvi, njegovega brata pa obdelovali s koli in latami ter mu nalomili roko, da je bil za teden dni dela nezmožen in je moral iskati drage zdravniške pomoči, niso krivi niti najmanjšega prestopka. Dva brata Boštjanova pa, ki sta doma mirno spala in šla, motena v nočnem počitku, razgrajate svarit, pa sta kriva pretepa in zato obsojena in kaznovana. Da bo celovško sodišče tako približno razsodilo, smo vedeli naprej, ker poznamo pravicoljubnost teh gospodov napram zavednim Slovencem. Temu v dokaz naj služi tole dejstvo: sodišče je povabilo k razpravam vse priče, ki so jih naznanili razgrajati v to svrhu, da ščitijo svojo kožo. Povabilo je sodišče celo take „priče“, ki v tisti usodni noči sploh niso bile zraven. Obratno pa sodišče ni zaslišalo vseh prič, ki sta jih navedla brata Boštjana potom svojega zastopnika. Mislimo, da se že iz tega dejstva lahko razbere, da se uporablja celo pri sodnji, kjer naj bi veljala za vse enaka pravica, dvojna mera. Naj sledi tu še par vrstic o načinu, kako so se zagovarjali naši landbundovci. Igrali so seve vlogo pridnih nedolžnih ovčic, da so bili na povratku od kresovanja in so na tem povratku zapeli par koroških pesmi. Da, bili so na povratku, a napravili so velik nepotreben ovinek. Radovedni smo tudi, če se res najde v kaki zbirki koroških pesmi tudi ona, ki se glasi: „Haut sie ausse, kaut die Tschuschen ausse...“ in še neka druga. Da bi bile to narodne pesmi, to nam je popolnoma neznano. In ravno te pesmi so peli in se pred sodnijo sklicevali na koroške pesmi. Sodišče jim je vse verjelo, ker so trobili vsi v en rog in bilo jih je cel tucat. Še naš župan jim je pomagal piskati isto melodijo o povratku. Vedel je povedati sodnikom, da pretepači niso bili oboroženi s koli in latami. Bržkone se mu je vse to sanjalo, ker to noč je menda sladko spal. Sicer pa je na vprašanja sodnikov odgovarjal bolj z ramami, ker menda slabo nemški zna. Kaj naj rečemo k temu? To je pač koroška justica.

Sele. (Nepričakovan obisk.) Prijetno iznenadena je bila pretekla dni p. d. Zvrh. Jugova družina. Iz Kanade, iz daljne severne Amerike, jo je obiskala domača hči Ana, ki kot elizabetinka m. Filomena deluje že 20 let v St. Francis Hospitalu v Skott. Sask. Že 32 let ni videla domačega kraja, pa ji vendar domača slovenska govornica še gladko teče. Ostanje doma oziroma v celovškem Elizabetinskem samostanu do novega leta, nakar se najbrže povrne zopet nazaj na službeno mesto. Dobrodošla!

Sv. Lucija na Gori. (Nova cesta — ogenj.) Poprava kotniško-zopraške ceste povoljno napreduje in dela se že dalj časa na preložitvi pod našo vasjo. Vodstvo teh del vodi inž. Wehrer, ki mu je pridelen kot strokovnjak nadcestar Prigola in dva pisarja. Ti so si postavili nekako 200 m pod našo vasjo barako, ki jim je služila za pisarno in obenem za spalnico. Postavljeni sta bili tam dve peči, ki sta se kurili s petrolejem. Dne 16. t. m. je hotel eden pisarjev zanetiti peč, pri tem pa je eksplodiral plin, razgnal peč in v hipu je bilo vse v plamenu. Pisar se je po obrazu in rokah precej ožgal, a se drugače srečno rešil težjih poškodb. Gasiti ni smel nihče, ker je bilo v baraki precej razstreljiva, ki se rabi za razstreljevanje skalovja in ki je čez nekaj časa res z močnim pokom eksplodiralo. Zgorelo je vse, kar je bilo v baraki: načrti, skice, računi, pisalni stroj, živila, obleka itd. Škoda se cení na 4000 do 5000 šilingov. Sreča je le, da ogenj ni dosegel 1200 l bencina, ki je bil v skladišču v bližini.

Vogrče. (Razno.) Moramo se zopet oglašiti, da bo širša slovenska javnost vedela, kako gospodarimo. Najvažnejše je, da je slovenska požarna bramba izpremenila svoje ime v

„Feuerwehr“ in da do danes nima niti za groš premoženja več od rezervarja, ki ga je imela že prej. — Zvonik smo z velikim trudom in velikimi stroški popravili. Kaj lepo se blešči na vrh zvonika naš farni patron sv. Florijan. — Našega č. župnika so tatovi že večkrat obiskali. Pred par meseci so mu odnesli kar cel obed, ki ga je imel pripravljenega za sosedne duhovnike, ki so prišli prihodnji dan s procesijami. Vidi se, da ga imajo tatovi zelo v časteh. — K požarom, ki smo jih že omenili, moramo pripomniti, da so se pri gašenju kaj moško postavila naša dekleta in žene, ki so z vso marljivostjo nosile vodo iz vodnjakov k ročni brizgalnici sosednega gasilnega društva, ki je stopilo prvič v akcijo. Vsega skupaj je pogorelo tedaj 12 objektov. — Z letošnjo letino smo prav malo zadovoljni. Življenje bo za silo, a niti za silo ne bo šilingov. Pa jih je bilo pred leti v našem kraju še precej. Kam so neki izginili? Izgleda, da se bodo morale pri svoji kavi omejiti nekoliko tudi ženske. Če pojde tako naprej, bo kar po vrsti pel boben in tedaj bo dana rajhovskim protestantom priložnost, da poceni pokupijo posestva domačinov. — Pa tudi ženimo se. — Poročil se je Hribernikov Lekša z Gojerjevo Emo. Nevesta je bila tudi članica in odbornica našega izobr. društva, obenem tudi spretna igralka. Menda ne bo pozabila tega, kar ji je vcepilo v srce društvo! Prdusov Lojz v Rinkolah pa je vzel Begmaherjevo Micko. Novoporočencem obilo sreče in božjega blagoslova! — Na polju takorekoč nimamo več dela. Ne samo jesen, ampak zima je že pred durmi. Društveno življenje se prične navadno v jeseni. Mi čakamo na zimo in pričakujemo, da bo zima prinesla v društvo tem več življenja. Zelo ljubo bi nam bilo, če bi se dal poleg vsega društvenega dela organizirati in izvežbati tudi moški pevski zbor. Ko imamo razne večje prireditve pevskih zborov, bi se mogel pokazati tudi naš zbor.

Kaj se godi po Koroški. Ustavni odbor deželnega zbora razpravlja o novem občinskem volilnem redu, ki se mora prilagoditi ustavnim izpremembam. Občinske volitve v prihodnjem letu se bodo vršile že po novem volilnem redu. — Dne 29. oktobra je skočil s tretjega nadstropja lastnik Gutenberghausa (tiskarne in papirnate trgovine) Viljem Merkel in se ubil. Njegovi dediči so napovedali poravnalno postopanje in ponujajo 35 odstotkov. Upnikov ima firma 295, ki imajo tirjati 671.063 S, premoženje pa je vredno 401.406 S. Dolgove bi odplačali dediči v desetih mesečnih obrokih. — Dne 14. t. m. je bilo na Koroškem 10.171 podpiranih in 11.219 nepodpiranih brezposelnih. — V Celovcu je umrl tovarnar strojev, komercialni svetnik Valentin Paternioner. — Smotka „Portorico“ se zopet dobi, stane pa 16 g komad. — Dne 18. t. m. je po Celovcu demonstriralo okrog 250 avtomobilov proti davku na bencin. Demonstracija je vzbudila veliko zanimanja. Videti je bilo prav stare avtomobile, ki spadajo že davno v muzej, lepe in nove pa so pustili demonstranti doma. Pomagalo itak ne bo nič. — Dne 20. t. m. so pogorele stare kopališčne stavbe ob Vrbskem jezeru pri postaji Celovec-jezero. Poleg lesenih poslopij je zgorelo tudi veliko čolnov. Goreti ni začelo na obrežni strani in se zató sumi, da je bil ogenj podtaknjen. — Dne 16. t. m. je bil podložen v župnišču v Škocijanu v Podjuni ogenj. Ogenj je bil pravočasno pograšen. V zvezi s tem je bil zaprt neki posestnikov sin. — Dva ni prej zvečer so v tinjski okolici preprečili tri požare, ki so bili vsi podtaknjeni. — Hlapec Tečman je zagrozil posestniku Josipu Šašlu, p. d. Ilcu v Gorjah, da mu bo zažgal hišo. Ko je hotel svojo grožnjo res izvršiti, ga je posestnik prepodil in orožništvo aretiralo. — Žagar Gregor Plaznik v Zgornjem Kotu je ustrelil srnjaka. Zato je bil obsojen na mesec dni

26. avstrijska
državna dobrodelna loterija
 ŽREBANJE 22. DECEMBRA.
 1 srečka S 3.— 1 srečka S 3.—
 52.000 dobitkov in 1 premija.
Glavni dobitok S 100.000.—
 Na 10 srečk mora odpasti 1 dobitok!
 Poslovalnica razredne loterije
J. PROKOPP
 razpošiljalnica za zvezne dežele.
 BADEN N.Ö. Hauptplatz 17.

zapora pogojno za eno leto. — Pri okrajnem sodišču v Borovljah pride dne 10. dec. na dražbo Halekovo posestvo v Svečah. Cenjeno je na 13.439 S, najnižja ponudba 8959 S. Poleg posestva pride na dražbo polovica Halekovega mlina v Svečah z vzklicno ceno 2855 S in najnižjo ponudbo 427 S. — Razpisane so naslednje trafike: Zgornje Sele pri Št. Petru na Vašinjah, Šteben in Tešinja. — Tudi kmetje v Metnitztalu so sklenili davčno stavko. — Mojstrski izpit so napravili: krojač Tomaž Kus v Grebinju, krojač Mih. Serajnik v Vrbi, mizar Friderik Majrič na Djekšah, pek Franc Haimburger v Šmihelu pri Pliberku, čevljar Anton Gros v Velikovcu, mesar Avgust Goričnik v Vrbi, brivec Leo Adlešič v Grebinju in kovač Avgust Müller na Blatu pri Trušnjah.

Sele. (Smrti.) Trije žalni sprevodi so se istočasno pomikali v petek 13. nov. proti pokopališču. Za župnijo, ki šteje 1100 duš, so trije pogrebi na en dan gotovo nekaj izrednega. Umrla je najstarejša žena župnije, bivša občinska babica Jera Birt v 90. letu starosti. Bila je prva izkušena babica v Selah in je izvrševala svojo službo od l. 1881 dalje blizu 45 let. Lahko rečemo, da je na svojih rokah nosila več kot polovico Selanov. Tega so se ti zavedali in ji pokazali hvaležnost z veliko udeležbo pri pogrebu. — Od Čevha so drugi pogrebci pripeljali bivšega hlapca Miheja Basnerja. Vsa leta svojega življenja je služil kot hlapec pri različnih gospodarjih, dokler vsled starosti ni opešal. Bival je zadnja leta pri svojih sorodnikih Zvrh. Čevhovi. Dosegel je 81 let. Bil je dovoljen človek; najbrže je tudi to precej pripomoglo, da je dosegel tako lepo starost. — Tretji sprevod pa je iz Šajde spremil k zadnjemu počitku komaj 38letno ženo krojaškega mojstra Marjeto Hribernik. Sladkorna bolezen ji je tako zgodaj končala življenje. Zapušča moža in 2 otroka-sirota. Vsem trem je pevski zbor ob grobu zapel primerno žalostinko, namreč „Nad zvezdami“, „Vigred se povrne“, „Sirota ob grobu matere“. Naj počivajo v miru!

DRUŠTVENI VESTNIK

Slovenska krščansko-socialna zveza za Koroško.

VABILO

razstavi in zaključni prireditvi

kmetijsko-gospodinjstva tečaja v Štebnu pri Maloščah, ki se vrši v nedeljo, dne 29. novembra 1931 pri Nontu v Maloščah.

Razstava se otvori ob osmih zjutraj in traja do šestih zvečer. Razstavljeni predmeti so v prid tečaju na prodaj.

Popoldne ob dveh se vrši istotam zaključna prireditev s sledečim sporedom:

1. Moški zbor.
2. Maloški tamburaši.
3. Deklamacije tečajnic.
4. Prizori: „Koroške dečle“, „Na preji“, „Kuharice“.
5. Govor zvezinega zastopnika.
6. Miklavžev večer, petje.

Pridite vsi, ki cenite trud domačih deklet-bodočih mater in gospodinj. Zaslužile so Vaše priznanje in zaupanje, zato se udeležite razstave in prireditve polnoštevilno! O d b o r.

Sele. Dobrodelna prireditev povodom 700-letnice sv. Elizabete se vrši v nedeljo 29. nov. popoldne ob 1/2. v dvorani Doma. Na sporedu je petje, deklamaciji, govor, na odru pa se bo predstavljalo ponižanje in povišanje velike svetnice. Vsi dohodki se obrnejo v prid siromakom. — Nedeljo pozneje pride ravno tja sv. Miklavž.

Globalnica. (Miklavžev večer.) V nedeljo dne 6. decembra priredi tukajšnje izobraževalno društvo v Šoštarjevi dvorani Miklavžev večer. Pričetek je ob treh popoldne. Na sporedu je igra, deklamacije, govor in nastop Miklavža.

Bilčovs. (Miklavžev večer.) Ko smo lansko leto v našem društvu obhajali Miklavžev

večer in nas je vse velike in male otroke sv. Miklavž obdaril, nam je ta zagotovil, da nas čez leto zopet obišče. In res je došel k nam iz sinjih višav brezžičen brzojav, v katerem nam sv. Miklavž napoveduje svoj prihod. Mislimo, da ne bo odveč, če ta brzojav sporočimo javnosti v vednost. Sv. Miklavž torej letos pride in obišče dve zelo oddaljeni vasi. Iz brzojavke je razvidno, da bo dne 5. decembra ob 7. zvečer v Želučah in dan nato ob isti uri v Velinji vasi. Pride tedaj letos iz zapada. Darove bo delil vsem, ki bodo lahko z mirno vestjo stopili pred njega. Kdor pa ima kosmato vest, temu pa že prej povemo, da bo dobil šibo s tremi vozli na njej. V Velinji vasi igrajo tudi naša dekleta kot dodatek k Miklavževemu večeru igro „Roka božja“. Tedaj na svidenje!

Borovlje. (Miklavžev večer.) Društvo slov. diletantov priredi v nedeljo dne 6. decembra ob 3. uri popoldne Miklavžev večer. Na sporedu je enodejanka „Mutasti muzikant“, petje in nastop Miklavža. Vstopnina prosta, prostovoljni prispevki pa se porabijo za občinske reveže glinjske občine.

GOSPODARSKI VESTNIK

Nova devizna odredba. Devizne odredbe so same na sebi že nekaj ponesrečenega, posebno pa tedaj, kadar postanejo že nekoliko pretirane. Ministri so za to tukaj, da presodijo in odgovarjajo, ne pa mi. Tretja devizna odredba pravi, da more poleg Narodne banke vršiti devizni promet tudi drugi zavod, če mu to dovoljenje da ministrstvo financ. Pošiljanje, prenakazivanje in prenos inozemskih valut je vezano na dovoljenje Narodne banke. V potniškem prometu se more vzeti s seboj do 500 S domače ali tuje valute za vsako nad 14 let staro osebo. V obmejnem prometu je dovoljenih samo 50 S. Potniki morejo pustiti zaznamovati višino vsote v potnem listu. V treh tednih mora prijaviti vsak, ki ima terjatve v inozemski valuti in pri inozemcu, svoje zahteve, ako ne izvirajo iz blagovnega naročila. Ni pa treba prijaviti terjatev do 1000 S, bodoče terjatve do 500 S pa je treba prijaviti v teku enega tedna. Prijaviti pa se morajo obresti in deli na dobičku inozemskih vrednostnih papirjev brez ozira na višino. Prijaviti je treba tudi vsako izvozno blago, ki presega 100 S. Zlat in srebrn denar sedanje veljave se ne sme prodajati ali kupovati nad nominalno ceno. Trgovanje z drugimi zlatimi novci, ki niso inozemska plačila, je dovoljeno samo s privoljenjem Narodne banke. Istotako je prepovedano trgovanje s čistim zlatom, srebrom ali platino z inozemstvom ali nakup tega v inozemstvu brez dovoljenja Narodne banke.

Ostre devizne odredbe. Naša vlada je zaprla vse inozemske račune pri bankah in poštini hranilnici. Pri nas je dejansko nemogoče, da bi kateri tuzemec vplačal na račun inozemca, ki ima svoj konto pri katerikoli banki ali poštini hranilnici. Naj navedemo samo slučaj, da se je šlo samo za prepis vsote od enega računa na drugega. Poštna hranilnica je odklonila odpis od tuzemskega računa in pripis inozemskemu računu. To se pravi, da so vplačila potom položnic avstrijske poštne hranilnice na inozemske račune popolnoma nemogoča. Potemtakem nobeden ne more izvršiti vplačila ali prenakazila na inozemski konto pri poštini hranilnici. Inozemski imetniki računov pri poštini hranilnici ali pri bankah ne morejo razpolagati s svojim imetjem. S tem je bil ukinjen vsak denarni promet z inozemstvom. Zato je jugoslovanska Narodna banka ukinila vsak denarni promet z Avstrijo. Ta ukrep se prekliche samo v slučaju, da bi ga preklicala tudi Avstrija. Kakor doslej Jugoslovani niso mogli razpolagati s svojim denarjem, ki je naložen v kaki banki ali poštini hranilnici v Avstriji, tako sedaj tudi Avstriji ne morejo razpolagati s svojimi vlogami v Jugoslaviji. Nevzdržnost tega stanja je uvidela sedaj tudi naša vlada, ki je zaprosila jugoslovansko vlado, da imenuje delegacijo, s katero naj bi se dosegel sporazum o novi ureditvi deviznega prometa med obema državama.

Celovski trg. Živina: plemenske krave 1—1,30, pitane krave 0,60—0,90, pitani prašiči 1,20—1,40, plemenski prašiči 1,10—1,40 S za kg žive teže. Žito: pšenica 30—32, rž 31—33, ječmen 22—24, oves 23—25, ajda 26—28, ko-

ruza 20—24, grah 80—120, leča 80—120, fižol 40—60, krompir 12—14 g za kg. Krma: sladko seno 12, kislo seno 7, slama 8 S za meterski stot. Zelje 30—40, repa 20—30 g, sirovo maslo 5—6, prekajena slanina 4, sirova slanina 2,60, zaseka 3, sladka smetana 2,40—4 S, mleko 40 do 44, jajce 20—22 g, kokoši 3—4,50, race 4 do 6 S. Trda 30 cm dolga drva 6,50, mehka 30 cm dolga drva 5 S. Kar se tiče dunajskega trga, so po objavi zakona o prometu z živino cene že nekoliko poskočile, četudi je stopil zakon v veljavo šele 22. t. m. Po tem času je pričakovati še zdatnejše izboljšanje živinskih cen, ker bo uvoz vezan na dovoljenje. Dobavo na dumajski trg posreduje deželni kulturni svet, ki bo moral za to skrbeti, da dovoz ne bo presegal povpraševanja in s tem tlačil cene.

Drobne vesti. V kratkem se bo začelo s kovanjem Haydnovih dvojnih šilingov. Iz prometa se nameravajo vzeti tudi bankovci po 5 S in izdati srebrni novci po 5 S. — Dne 16. t. m. se je vršilo v Leobnu protestno zborovanje obrtnikov in trgovcev. Odposlanstva so bila poslana raznim predstojnikom uradov. Ker so začeli nekateri pobijati šipe, pretepati uradnike in vdirati v davkarijo, je morala policija rabiti sablje in pendreke. — Na Tirolskem in drugod se nadaljujejo protesti proti eksekucijam in sklepi o davčnih stvarkah. — V naši državi je 4 milijone ljudi bolniško zavarovanih, nadpolovica vsega prebivalstva. Vsi zavarovani plačajo na leto skupaj 600 milijonov S prispevkov. Pri nameščencih znašajo socialne dajatve 16 odstotkov plače, v kmetijstvu 9 odstotkov. Za brezposelne se izplača 229 milijonov S. — V Nemčiji umrje 1,6 odstotka ljudi več nego se jih rodi. Komaj da se nekoliko zniža število brezposelnih.

Potrebujete dober mlin?

Oekonom-mlin pred vsemi! Pišite mi, jaz Vam ga zastoj pokažem in Vam z mnogostevilnimi pohvalnimi pismi tudi dokažem, kako je neprekosljiv.

Hans Wernig, Goriče št. 14, pošta Unterbergen.

Skladišče Oekonom-mlinov za Koroško. 29/11

VABILO.

Izobraževalno društvo „TRTA“, v Žitari vasi vabi vse, mlado in staro, od blizu in daleč na

Miklavžev večer,

ki se vrši dne 6. grudnia 1931 ob 3. popoldne v društveni dvorani z igro:

„SLEHERNIK“

Po igri nastop Miklavža in delitev daril.

Prijazno vabi o d b o r.

Ivan Kacin, Ljubljana, Tabor 6, Jugoslavija,

tovarna harmonijev, glasovirjev in orgel
Uglašuje in popravlja cerkvene orgle, izdeluje harmonije od Din. 2100— naprej. Zahtevajte cenik! 133

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za prestopno leto 1932, ki ima 366 dni.

VELIKA PRATIKA* je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenski in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejmice na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžurju in v Juljski Benečiji; — pregled o koncu brežnosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.